

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

1. פרק שני.....
- א. השוחט אחד בעוף ושנים בבהמה שחיטתו כשרה ורובו של אחד כמוהו.....1
- ב. עד שישחוט את הוורדין.....2
- ג. חצי אחד בעוף ואחד וחצי בבהמה שחיטתו פסולה רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה שחיטתו כשרה.....3
- ד. שחיטה מן הצואר נמי גמרא.....4
- ה. מנין לראש ופדר שקודמין לכל הנתחים ת"ל את ראשו ואת פדרו וערך.....4
- ו. כיצד הוא עושה חופה את הפדר על בית השחיטה ומעלהו וזהו דרך כבוד של מעלה.....5
- ז. בהמה מטמאה במגע ובמשא.....5
- ח. עוף אינו מטמא במגע ובמשא עוף מטמא בגדים אבית הבליעה בהמה אינה מטמאה בגדים אבית הבליעה.....6
- ט. דגים דלאו בני שחיטה נינהו ... אם את כל דגי הים יאסף להם באסיפה בעלמא סני להו.....7

דף כז.

פרק שני

א. השוחט אחד בעוף ושנים בבהמה שחיטתו כשרה ורובו של אחד כמוהו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

שיעור השחיטה¹ המעולה, שיחתוך הקנה והושט לשנים ממש, בל ישאר אפילו אחד מהם מחובר בקצת, בין בבהמה וחיה, ובין בעוף², לזה יכוין השוחט לכתחילה.

ובדיעבד, אם שחט רוב הקנה ורוב הושט בבהמה וחיה, ורוב קנה או רוב ושת בעוף, שחיטתו כשירה.

ב. עד שישחוט את הזרידין

בשעת שחיטה³ מתעורר כל הדם שבגוף החי לצאת דרך הסימנים והזרידין שבצוואר, ולכן צריך לנקוב הזרידין בשעת שחיטה או אחר כך כל זמן שמפרכס, שאז עדיין הדם חם ויוצא על ידי הנקבים שבזרידין.

ואם לא עשה כן נשאר דמיהם בם ואינו יוצא הכל לא על ידי מליחה ולא על ידי צליה, ואפילו נקב הזרידין קודם צליה או מליחה, כיון שכבר נתקרב הדם.

וזה תקנתו, שינתחנו אבר אבר, ואז מותר בין לצלי, ובין למליחה ולקדרה, כיון דנחתך כל כך, הדם יוצא.

ונהגו להקל⁴ בעוף⁵ בהסרת הראש מן הגוף לבר, וחשבינן ליה כנתוח אבר אבר דבהמה.

¹ שו"ע ונו"כ יו"ד כה א

² לשון השו"ע (סעיף א') שהוא כלשון הרמב"ם (הל' שחיטה פ"א הל' ט'), אינו מבואר כ"כ, אבל שאר פוסקים כתבו להדיא דאפילו בעוף לכתחלה לא סגי ברוב שנים כ"א כל שנים. והוא מדפרכינן בגמרא (כ"ז ע"א) אמתניתין דהשוחט, דיעבד אין לכתחלה לא, עד כמה לשחוט וליזול, ומשני איבעית אימא ארוב אחד בעוף, פ"י דלכתחלה תרי בעינן, איבעית אימא ארובו של אחד כמוהו, דלכתחילה בעינן כולו. וכ' הכסף משנה דהרמב"ם פסק כחומרי דהני תרי שינויי, עכ"ד. וכתב הכסף משנה ריש הלכות שחיטה (פ"א הל' א') דסבירא ליה להרמב"ם דהאי לכתחלה דאורייתא היא, עכ"ד. אבל דעת רש"י (ד"ה אאחד) ורוב הפוסקים אינו כן, רק דהוא דרבנן מטעם גזירה דילמא לא אתי למעבד רובו, וכן עיקר תבו"ש א

³ שו"ע ונו"כ שם כב

⁴ רמ"א שם

⁵ במרדכי (רמז תר"ה) כתב, תימה מה שאנו נוהגין לצלות ולבשל עוף שלם בלא (שנקרו) [שנקבו] ורידין בשעת שחיטה. לכן נראה כר"ת, דאנו שמסירין הראש לא מקרי שלם. והא דקאמר בגמרא (כ"ח ע"ב) אבל בהמה דמנתחה אבר אבר כו', לאו דווקא. אי נמי, משום דצוואר בהמה גדולה צריך לחתוך לשתי חתיכות. אבל בעוף די בהסרת הראש, עכ"ד. והנה רמ"א ז"ל (סעיף א') סתם וכתב, דאם הסירו הראש ממנו לא מקרי

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ולכן לא נהגו האידנא לשחוט או לנקוב הורידין בשעת שחיטה, דתמיד מסירין הראש מהגוף בעוף, ומנתחין אבר אבר בבהמה קודם מליחה או צליה, אפילו בגדיים וטלאים הדקים.

ג. חצי אחד בעוף ואחד וחצי בבהמה שחיטתו פסולה רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה שחיטתו כשרה

שחט חצי אחד בעוף, או אפילו חצי כל סימן, ואחד וחצי בבהמה וחיה, שחיטתו פסולה.

ואפילו שחט רוב הקנה בעוביו⁶ ולא בחללו, שהקנה לצד העור עב יותר מצד שני שנגד המפרקת, אי נמי שחט רוב חללו ולא רוב עוביו, לא מקרי רוב.

והוא הדין⁷ בוושט אי ליכא רוב חללו, אפילו שחט עור החיצון דוושט כולו, וחצי חלל הפנימי⁸, לא מיקרי רובא, ופסולה דאורייתא.

השוחט⁹ בשנים וג' מקומות, כגון שהתחיל לשחוט, ונדהף ידו קצת למעלה או למטה, והתחיל לשחוט שם, ושוב נדהף ידו למקום אחר, ובכל זאת לא

שלם, עכ"ד. ואף על גב דבעוף קאי התם, מ"מ כיון דכתב סתמא ולא חילק ואח"כ מבואר בשו"ע (סעיף ב') דבהמה גם כן אסורה לצלותה שלימה אם לא הסירו הורידין, נראין מדברי רמ"א דגם בבהמה די בהסרת הראש. ובאמת כן הוא לפי התירוץ הראשון שבמרדכי, אבל דעת הש"ך ז"ל (ס"ק ב') אינו כן, לכן בדין שלא להקל יותר מן המנהג, ובתירוץ השני. וכן דעת הפר"ח ז"ל (ס"ק ב') תבו"ש שם א.
⁶ רבינו ירוחם (נמ"ו א"ה ח"ג, קי"ט ע"ב) וכן הוא לשון הרשב"א ז"ל בארוך (בית ב' שער ב', כ"ו ע"ג) ובקצר (שם כ"ו ע"ב), דבעינן רוב חללו והיקפו. ולא מצינו חולק עליהם. תבו"ש שם ג.

⁷ כמו שהביא הש"ך (ס"ק ב') בשם רש"ל (הג' וחי' לטור ד"ה היה חצי הקנה) בשם מהר"מ מ"ץ, גם בשם הב"ח (ד"ה מצאתי בתשובה), דכהאי גוונא לאו שחיטה הוא. תבו"ש ד.

⁸ דידוע היא שהשחיטה היא להמית החי על ידי שחיטה זו, כדאמרינן בשבת (ע"ה ע"א) אמרינן דשוחט חייב משום נטילת נשמה, וכמבואר כמה פעמים, ואין להאריך בזה. ואי איתא דשחט עור חיצון דוושט כולו וקצת מעור הפנימי הוה ליה רוב וושט והוה שחיטה, על כרחך צריך לומר דרוב וושט דקאמרינן היינו רוב עובי העורות, ואי שחט רוב עובי העורות, אף על גב דלא הניע לחלל הוה שחיטה. ואמאי, הא כהאי גוונא חי הוא, דאנן לא מנינן בתוך י"ח טריפות כי אם ניקב לחלל, אבל כל זמן שלא ניקב יכול לחיות, ומה זו שחיטה. תבו"ש שם

⁹ שם"ח שם ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

הגביה סכיננו, ולא שהה, ושחט רוב במקום אחד אפילו באחרונה שחיטתו בשירה¹⁰.

ומכל מקום לכתחילה לא יעשה כן, ואפילו בדיעבד נראה לי דהמחמיר תבוא עליו ברכה.

ואם יארע כן לאחד בשעת שחיטה, יכוין ויחתוך במקום הב' כל הסימן, דאז בשר לכולי עלמא.

ד. שחיטה מן הצואר נמי גמרא

שחיטה מן¹¹ הצואר ובסימנים הלכה למשה מסיני, ולא כל מקום בסימנים הוא מקום שחיטה, רק נמסר למשה המקומות.

ולפי שאין אנו בקיאים לעמוד על סוף מדרגתן, ראוי לכתחילה לשחוט באמצע הצואר לארכו¹², בין בבהמה ובין בחיה ועוף.

ויש נוהגין לכפוף אוזן הבהמה או החיה לנגד הצואר, ובמקום סיומו שם שוחטין, ובמקום שנהגו כן אין לבטל מנהגן¹³.

ה. מניין לראש ופדר שקודמין לכל הנתחים ת"ל את ראשו ואת

פדרו וערך

¹⁰ אף על פי שאין השחיטה מפורעת וגלוי דרך בית השחיטה להתרווח והחתכים נמשכים למעלה ולמטה, וכאן מה שנגד החתך הראשון אינו נמשך ממקום השחיטה, קיימא לן דלא בעינן מפורעת.

¹¹ יו"ד כ א וש"מ"ח שם

¹² רמ"א ז"ל בהג"ה (סעיף א') ז"ל, ולכתחלה ישחוט למטה מטבעת הגדולה, עכ"ל. ובסעיף ב' כתב, דלפי שאין אנו בקיאים נכון לשחוט באמצע הצואר כו'. ולכאורה קשה, דתרי לכתחלה למה לי, ונראים כסותרים, דכיון שכתב שיש לשחוט לכתחלה באמצע, למה כתב תו שישחוט למטה מטבעת הגדולה. לכן מחוורתא דהג"ה ראשונה אפילו לבקיאים חיובא הוא כדי להרחיק אדם מן העבירה, ודסעיף ב' לכמונו היום דאין אנו בקיאים במידי, וקאי אכולה בין לקנה בין לוושט, ולכל בעל חי. ולכן לא הבאתי בפנים הג"ה ראשונה דלית בקי. תבו"ש שם א.

¹³ בלבוש (סעיף ב') משמע דהאי שיעורא חמיר טפי, ומגיע על כל פנים יותר משיעורי חז"ל בקנה ובוושט. ואם כן, יש להם על מה שסימכו, ולכן אין לבטל מנהגן דהא הוה ליה לחומרא. תבו"ש שם ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

כבר התבאר במסכת יומא דף כו: שמצות עשה לעשות העולה¹⁴ כמשפטה הכתובה בתורה ואינה ככל הקרבנות שמקטיר רק האימורין אלא מפשיט ומנתח ומקטיר כל הנתחים על גבי המזבח שנאמר (ויקרא א פסוק יב יג) ונתח אתו לנתחיו ואת ראשו ואת פדרו. וגו'. והקריב הכהן את הכל והקטיר המזבחה עלה הוא אשה ריח ניחח לה'.

ואחר שנתחו את הבהמה לנתחיה מוליכים את האיברים לכבש אם העולה הוא מן הצאן כלומר כבש או עז מוליכין אותה ששה כהנים, כמו שמבואר להלן בגמ' דף כח. הראשון בראש וברגל וחוטמו כלפי זרועו ולא לחוץ שאין זה נוי, וקרניו בין אצבעותיו, ובית השחיטה למעלה והפדר עליה כנוצר לעיל עמוד א, והרגל של ימין בשמאלו ושני בצים עמה¹⁵ ובית עורה לחוץ והיינו מקום שמשם הפשיט העור ומקום החתך כלפי המוליך.

דף כז:

ו. כיצד הוא עושה חופה את הפדר על בית השחיטה ומעלהו

זיהו דרך כבוד של מעלה

עוד התבאר במסכת יומא שם שנוטל את הפדר הוא החלב המכסה את הקרב והוא החלב הדק המפריד בין הקרבים העליונים והתחתונים¹⁶, ונותנו על הראש מלמעלה על בית השחיטה שלא יראה בית השחיטה המלוכלך בדם דרך כבוד.

ז. בהמה מטמאה במגע ובמשא

¹⁴ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ו הלכה י – יש ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן עד סעיף כו – כח

¹⁵ הר המוריה שם יא

¹⁶ שהחלב הוא ראוי לפרסו ולכסות בו, וכן נהגו חשבי האומות לפרסו על הצלי. ואם יהיה שם לחלבים כולם, יקרא החלב כן בעבור שהוא השומן הנפרד מן הבשר, וכן הוא כנויו בפי חכמי הטבע. רמב"ן על התורה ורבינו בהיי ויקרא א ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

הנבילה אב מאבות¹⁷ הטומאות כזית מבשרה מטמא אדם וכלים במגע וכלי חרס באויר, ומטמא את האדם במשא למטא בגדים כמרכב הזב.

כיצד אדם שנגע בנבילה נטמא והרי הוא ראשון לטומאה, ואם נגע בכלים אפילו בשעת מגעו בנבילה הרי הן טהורין, וכן כלים שעליו טהורין לפי [שהוא] ולד ואין ולד מטמא כלים.

אבל הנושא את הנבילה מטמא כלים בשעת נשיאתו ואין חילוק בין בגדיו שלבוש לכלים שנוגע בהם כל זמן שלא פירש¹⁸, שנאמר (ויקרא יא פסוק כח) וְהַנִּשְׂא אֶת נְבִילָתָם יִכָּפֵס בְּגָדָיו, ואותן הבגדים ראשון לטומאה, ואינו מטמא לא אדם ולא כלי חרס ואפילו בשעת נשיאתו כמו שביארנו במטמאי משכב ומושב.

אחד בהמה וחיה¹⁹ בין המותרין באכילה בין האסורין אם מתו כולן בשרן מטמא בכזית.

ושחיטת בהמה טהורה וחיה טהורה מטהרתו בכ"מ, ואפילו שחט חולין בעזרה וקדשים בחוץ הרי אלו טהורין, ואם אירע פיסול בשחיטה הרי זו נבילה ומטמאה במשא.

ח. עוף אינו מטמא במגע ובמשא עוף מטמא בגדים אבית

הנליעה בהמה אינה מטמאה בגדים אבית הנליעה

נבלת העוף²⁰ הטהור מטמא מן התורה, מפי השמועה למדו שזה שנאמר (שם יז פסוק טו) וְכָל נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל נְבִילָה וְטִרְפָּה בְּאֶזְרָח וּבְגֵר וְכֶסֶם בְּגָדָיו וְרִחֵץ בְּמַיִם וּגְוִי. אינו מדבר אלא באוכל נבילת העוף הטהור בלבד שהוא אסור משום נבילה וטריפה,

¹⁷ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק א הלכה א

¹⁸ כס"מ שם אך רש"י ז"ל בפ"ק דבתרא (דף ט') כתב דדוקא בגדים שהוא לבוש אבל שאר בגדים לא וכבר דחו התוספות דבריו שם וכ"כ הרמב"ן ז"ל שם בחידושי. מל"מ

¹⁹ שם הלכה ב

²⁰ רמב"ם שם פרק ג הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

וכיצד היא טומאתה אינה מטמאה לא במגע ולא במשא ולא כשהיא בתוך הפה אלא בתוך בית הבליעה, שנאמר וְכָל נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל אִינָה מִטְמֵאָה אֲלֵא כִשְׂהִיא בְּבֵית הַנֶּפֶשׁ, וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר תֹּאכַל לַתֵּת שִׁיעוֹר לְטוֹמְאָתָה כִּשִׁיעוֹר אֲכִילָה שֶׁהוּא כִזֵּית²¹.

והרי נאמר בה וְכַפֵּס בְּגִדָיו מִלֹּמֵד שֶׁהַמִּטְמֵא בֵּה מִטְמֵא בְּגִדָיו עַד שִׁיפְרוֹשׁ מִמִּטְמְאָיו,

כיצד הבולע כזית מנבלת העוף הטהור ונגע בכלים בשעת בליעתו טמאים ונעשו ראשון לטומאה, היה נוגע באדם ובכלי חרס בשעת בליעתו לא טימאן.

ואחר שבלע אינו מטמא שאר כלים שהרי הוא ככלי ראשון לטומאה אחר שפירש ממיטמאיו שאע"פ שהוא טעון טבילה והערב שמש אינו מטמא כלים.

כזית מנבלת²² הבהמה שתחבו בכוש והכניס לתוך מעי האשה מלמטה, ולא נגעה בבשרה או שהכניסו לתוך בליעתו של חבירו ולא נגעה בלשונו במקום שנבלת העוף הטהור מטמאה²³, הרי זה טמא משום נושא לא משום נוגע שהרי לא נגעה בבשרו שנניעת פנים אינה נגיעה.

ט. דגים דלאו בני שחיטה נינהו ... אם את כל דגי הים יאסף להם באסיפה בעלמא סגי להו

²¹ הנה בדין נבלת עוף טהור לא הזכיר רבינו הך דאמרו בסוף פרק הטאת העוף (זבחים ע' ע"א) דאם אכל נבלת עוף טהור כזית בכדי אכילת פרס דטמא. והנה פשט השמועות מוכיח דאכילתן בעי שיהא כדי אכילת כזית בכדי אכילת פרס, אבל מכל מקום בעי שיהא כזית שלם בבית הבליעה, אבל אם לא היה בצירוף כולן בתוך בית הבליעה כזית, רק שבלע וחזר ובלע הוי ככל טומאות, דאיז נוגע וחוזר ונוגע, ואיז מאהיל וחוזר ומאהיל (חולין קכ"ד ע"ב), וכן כתב בשו"ת חת"ס חלק או"ח סימן ק"מ שזה פשוט, וזה מכוון הגמרא חולין (דף ל"ד ע"א) דחידוש הוא דאיז אכילתה מטמאה רק כשהוא כזית בבית הבליעה בב"א, דבכ"מ בלוע סיבה לטהר. או"ש

²² שם הלכה ד, מעשה רקח שם, רמב"ם הלכות טומאת מת פרק א הלכה ג.

²³ וכשלא נשאה אלא שהיא תלויה ונשואה מכח זה שתחב בפנים, אינו מטמא משום משא מרכה"מ טומאת מת שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

בהמה חיה²⁴ ועוף טעונים שחיטה מדאורייתא, כדילפינן להו מקראי בגמרא. דגים וחגבים אין טעונים שחיטה אפי' מדרבנן, ומותר לאכלן בין אם הרגן או מתו מאליהן.

ואפילו חיים אין בהן משום אבר מן החי כדדרשו חז"ל בגמרא²⁵, אלא משום דמאיסי לאכלן חיים, והוא בכלל מה שכתוב בתורה (ויקרא יב פסוק מג) אל תשקצו את נפשותיכם.

ואיסור זה יש אומרים שהוא דאורייתא, ויש אומרים²⁶ שאינו אלא דרבנן, וקרא אסמכתא בעלמא.

ואין להעביר על פיו חגב חי²⁷, ודג חי משום מראית עין, שיאמרו קאכיל ליה וקעבר אבל תשקצו.

ומותר לחתוך²⁸ מהם אבר מן החי, ולרחצו יפה, שלא יהא מאוס, שאז אין בו משום שקוץ, ולאכלו. ואינו צריך להמתין עד שימות הדג או החגב שניטל ממנו אבר זה.

²⁴ שו"ע ונו"כ יג א

²⁵ להלן דף קא:

²⁶ עיין מכות דף טז: שהבאתי כ"כ בלבוש ובטור והוא מהרמב"ם ועיין בט"ז הקשה "וא"ל למה לא יהא חייב מלקות גמור נראה משום דהוי לאו שבכללות שדברים הרבה נכללים בו וכל לאו שבכללות אין לוקין עליו כדאיתא פ' ארבע מיתות". וצ"ע שעדיין הוא איסור תורה למרות שהוא לאו שבכללות ולשון הרמב"ם שאינו אלא איסור חכמים. וכ"כ להדיא בפר"ח כל הני אסירי מדרבנן. ועי' תבואות שור סי' י"ג סק"ב בזה [שדייק גם מלשון הרמב"ם שהוא דאורייתא, ומ"ש הרמב"ם אסרו חכמים וכו' היינו משום דלא מפורש בקרא, ודלא כפר"ח כאן בדעת הרמב"ם, ועיין פרישה אות כה דזה לא הוי לאו שבכללות, דכל מיני שקוץ אחד הן, ולא אסרה תורה כי אם דבר אחד, והא דלא לקי מלקות גמור הוא משום דאין זה אלא אסמכתא בעלמא מדרבנן. והתבואות שור בסימן י"ג [ס"ק ב] השיג על הפרישה דאישתמיט מיניה דברי הסמ"ג [לאוין קלב מג, ד], והסכים עם הט"ז דהוי דרשא גמורה רק דהוי לאו שבכללות. ועיין ביד אברהם שכתב הדין עם הפרישה, דדעת הפוסקים אינן כהסמ"ג אלא כהפרישה, דהכי מבואר להדיא במכות (דף י"ח ע"א) ובמנחות (דף ג"ח ע"ב) דכל שהוא שם אחד לא חשיב לאו שבכללות, וכן הוא דעת הרמב"ם והרמב"ן בספר המצות [שורש ט], וכהאי גוונא כתב הכסף משנה לדעת הרמב"ם ריש פרק י"א מהלכות עבודת כוכבים [סוף הלכה א]. ומה שהקשה התבואות שור [שם] על הפרישה מסנהדרין (דף ס"ג ע"א) דקרא דלא תעבדם [שמות כ, ה] הוי לאו שבכללות, כולל כל מיני עבודה ואפילו הכי הוי לאו שבכללות, נעלם ממנו מה שכתב הראב"ד [השגות שם] בסוף פרק ג' [הלכה ט] ד"ה [העושה] עבודה זרה. עי' ריטב"א מכות ט"ז [ב' ד"ה אמר רב ביבי] ורשב"ן בזהר הרקיע לאוין קצ"ד דהוי רק מדרבנן וכדעת רוב הפוסקים, וזולת הרמ"ה והסמ"ק סי' צ"ב דס"ל דהוי מה"ת יעו"ש, ועי' אשל אברהם או"ח סי' רס"ו סק"י"ג בזה [שכ' בפשיטות דהמשהה נקביו הוי אסמכתא ע"ש שהק' על הט"ז כאן]

²⁷ עיין שבת צ: ועיין פרי חדש סימן פ"ה ס"ק ד ותבו"ש יג ג

²⁸ ש"מ"ח שם א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

